

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לפוליטיקה וממשל 2023-2024

הפוליטיקה של האמפיריות במזרח התיכון וצפון אפריקה
The Politics of Empire in the MENA

יום א'
10:00-12:00

מרצה: דר מנצור נסאסרה
mansor@bgu.ac.il

שעות קבלה: חדר 655 בבניין 72

יעדי ההוראה:

קורס זה עוסק בניתוח תהליכים היסטוריים ופוליטיים אשר עיצבו את המדיניות והאינטרסים ההיסטוריים של האימפריות בזירה המזרח-תיכונית עד פרוץ האביב הערבי ב 2011. חלקו הראשון של הקורס עוסק באספקטים תיאורטיים והיסטוריים שיתרמו להבין את האינטרסים הקולוניאליסטים של האמפיריות במזרח התיכון וצפון אפריקה. עיקר ההתייחסות תהיה למדיניות העות'מנית, הצרפתית והבריטית במזרח התיכון תוך התייחסות לגישות פוסט-קולוניאליות, יחסים בינלאומיים ומחאה והתנגדות בחלקו השני של הקורס ננתח שיטות שונות של דרכי שליטה קולוניאליות אשר עיצבו את הפוליטיקה של האמפיריות בהתייחסותם לאוכלוסייה המקומית במזרח התיכון וצפון אפריקה. חלקו השלישי של הקורס עוסק בתהליך הקמתן של המדינות המודרניות במזרח התיכון עם דגש על תנועות התנגדות לקולוניאליזם ומאבקי שחרור. חלקו האחרון של הקורס עוסק במזרח התיכון וצפון אפריקה אחרי הפלישה לעיראק ב 2003 ומעלה שאלות רבות לגבי המדיניות הנוכחית של האמפיריות במזרח התיכון בהקשר לאביב הערבי ושיח על דמוקרטיזציה.

This course aims to contextualise contemporary debates in IR with a historical overview of colonialism in the Middle East and North Africa, as well as providing the conceptual tools to understand the workings of colonial power. It focuses on the changes introduced to Middle Eastern societies by colonialism, the implications of these changes for states in the region after their independence, and more recent socio-political developments often categorised in the region as "neo-colonial" forms of domination. The module discuss multiple case studies starting from the Ottoman Empire until the case of Iraq in 2003 and the recent development since the Arab Spring.

*הקורס יועבר באנגלית

משקל בציון הסופי **

השתתפות - 10 % סיוור לימודי באתרי האמפיריות בעיר באר שבע

פרזנטציה - 30 %

עבודות - 60 % (עבודה קצרה- 1200 words)

סה"כ - 100%

התאמות הקורס למצב: הקורס יתקיים באופן פרונטלי תוך התאמה לנסיבות- בכיתה/ היברידי /זום.

I. Empire and the International: History and Theory

Seminar 1: Introduction and key concepts: Empire and Dividing Territory in the Middle East

Given the wide differences in colonial practices across the region, to what extent is it possible to make generalizations about colonial states in the Middle East?

Required Reading:

Roger Owen, *State, Power and Politics in the Making of the Modern Middle East*

(London: Routledge 2004), pp.3-22 (Ch.1 “The End of Empires: The Emergence of the Modern Middle Eastern State”).

Seminar 2: Empire and MENA

Required reading:

Stephen Howe, 2007. *Empire: A Very Short Introduction*. University of Oxford Press.

Jurgen Osterhammel, 2014. *Imperial System and Nation-States*, pp.392-430

Geoffrey Nash, 2011. *From Empire to Orient. Travelers of the Middle East, 1930-1926*.

Seminar 3: Orientalism, Colonialism and Imperialism

What is the difference between ‘colonialism’ and ‘imperialism’?

Required Reading:

Robert Young, *Postcolonialism: a Historical Introduction* (Oxford: Blackwell Publishing, 2001), pp.13-45 (Ch.2 “Colonialism” and Ch. 3 “Imperialism”).

Seminar 4: Classical Theories of Imperialism

Required reading:

Patrick Wolfe, “History and Imperialism: A Century of Theory, from Marx to Postcolonialism” in *The American Historical Review* 102,2 (1997), pp.388-420

Seminar 5: Colonial Discourse and Post-Colonial Theory: Is Knowledge Power?

To what extent were colonial authorities able to develop accurate and objective knowledge about the societies they ruled?

Required Reading:

Robert Young, *Postcolonialism: an Historical Introduction* (Oxford: Blackwell Publishing, 2001), pp.383-395 (Ch. 26 “Edward Said and Colonial Discourse”).

Abdelmajid Hannoum, “Colonialism and Knowledge in Algeria: the Archives of the Arab Bureau” in *History & Anthropology* 12,4 (2001), pp.343-379.

Mandy Turner, 2020. *Behind the Big Blue Gate: The Kenyon Institute, a British Eccentricity in Shaykh Jarrah*. *Jerusalem Quarterly*, issue 83.

Seminar 6. East vs. West: a Clash of Civilizations?

How useful is it to think of the encounter between Europe and the Middle East in terms of a ‘clash of civilizations’?

Required reading:

Samuel Huntington, 2013. *The Clash of Civilizations Revisited*. *The Clash of Civilizations Revisited* (wiley.com).

Roy P. Mottahedeh, “The Clash of Civilizations: an Islamicist’s Critique” in *Harvard Middle Eastern and Islamic Review* 2,2 (1995), pp.1-26

Seminar 7: Does Economics Drive Empire? Egypt and South Africa

How did economics facilitate European domination of Egypt during the 19th century?

Required Reading:

Roger Owen, “Europe and Egypt: From French Expedition to British Occupation,” in Roger Owen and Bob Sutcliffe, eds. *Studies in the Theory of Imperialism* (London: Longman, 1972).

Lawrence James, 2016. *Empire in the Sun: The Struggle for the Mastery of Africa*. “Sold Like Children: Slavery and the Slave Trade, Orient Books. Pp.15-27.

II. Empire and the Local: Forming States, Transforming Societies

Seminar 8. Policing Skies and Frontiers: Coercion, Airpower and the Colonial State in Iraq and Algeria

The British Mandate in Iraq was primarily enforced by means of air policing. What effect did this have on the power of the Iraqi state?

Required Reading:

Priya Satia, "In Defense of Inhumanity: Air Control and the British Idea of Arabia" in *American Historical Review* (2006), pp.16-51.

Valentin Chemery, *Policing and the Problem of Crime within Local Communities in Colonial Algeria, ca. 1850-1890*, 119-136.

Lawrence James, 2017. *Empire in the Sun: The struggle for the Mastery of Africa*. Weidenfeld& Nicolson.

8. Colonial Policing and Mapping: the Frontiers of Empire

Nasasra, Mansour, 2021. *The Frontiers of Empire: Colonial Policing in Southern Palestine, Sinai, Transjordan and Saudi Arabia*. *The journal of imperial and common wealth history*.

How was the colonial project in Palestine sustained by technologies of cartography? On balance, how significant do you think maps are for the production of social power?

Anne Godlewska, "Map, Text and Image. The Mentality of Enlightened Conquerors: A New Look at the Description de l'Egypte" in *Transactions of the Institute of British Geographers* 20,1 (1995), pp.5-28.

רות ג'ינאוי, 2013. להילחם את מלחמתם של אחרים- חיילים אפריקאים בצבא צרפת במלחמת העולם הראשונה. כתב העת של החברה היסטורית הישראלית, 33. ירושלים.

III. Resistance is Futile (Or is it?): the Empire Strikes Back

Seminar 9. Arab Nationalism as Anti-Colonialism

How should we understand nationalism in the Arab world - is it the expression of a deep-rooted Arab identity, a political reaction to European encroachment, a consequence of Islam's failure to resist colonialism, or something else?

Required Reading:

מרי תותרי, 2015. התקשורת הפלסטינית ובניית אומה, רסלינג. עמ' 13-21 (מבוא- הלאומיות הערבית).

James L. Gelvin, "Modernity and its Discontents: On the Durability of Nationalism in the Arab Middle East" in *Nations and Nationalism* 5,1 (1999), pp.71-89.

IV. American Modern: Remaking the Middle East

10. Capitalism and Petroimperialism in the Gulf

What effect has oil had on the domestic and international politics of the Middle East?

Required Reading:

Giacomo Luciani, "Oil and Political Economy in the International Relations of the Middle East" in Louise Fawcett, ed. *International Relations of the Middle East* (Oxford: Oxford University Press, 2004).

11. Empire and the Arab Spring: Refugees Crisis in the Middle East and Rebuilding Iraq

To what extent do US state-building efforts in Iraq confirm or refute the argument that the US is involved in empire-building?

Required Reading:

RAFFAELLA A. DEL SARTO, 2016. Normative Empire Europe: The European Union, its Borderlands, and the 'Arab Spring'. *Journal of common market studies*, vol 54, No 2, pp. 2015-232.

Toby Dodge, "Iraq: the Contradictions of Exogenous State-Building in Historical Perspective" in *Third World Quarterly* 27,1 (2005), pp.187-200.